

Leefmilieu
Dennenstraat 124
6543 JW NIJMEGEN
06 41837798
NL26TRIO0788881558
burgernetwerk@leefmilieu.nl
www.leefmilieu.nl

Nieuwsbrief Leefmilieu

Jaargang 21 nummer 2
September 2023

Nog midden in een mooie nazomer, die vanuit klimaatoptiek toch ook wat ongemakkelijk voelt, ligt voor u de nieuwe Nieuwsbrief van Leefmilieu. We beginnen met een mooi bericht over het initiatief om de 'Marga Jacobs Milieuprijs' in het leven te roepen. Verder aandacht voor overlast bij houtstook nu het, door velen gevreesde, stookseizoen weer begint. Ook blijft de waterkwaliteit een zorgenkindje, waar structureel meer aandacht voor moet komen en maken we de balans op van 5 jaar stikstofrechtspraak.

De e-mail versie van de Nieuwsbrief wordt kosteloos aan alle belangstellenden toegezonden. U kunt de Nieuwsbrief ook doorsturen en er zo anderen op attent maken. Wilt u ook op de verzendlijst, mail dan naar burgernetwerk@leefmilieu.nl. U kunt ook lid worden van Leefmilieu; leden zijn voor ons erg belangrijk en een lidmaatschap kost maar 10 euro per jaar.

Inhoud van de Nieuwsbrief

1. Wie nomineert u voor de Marga Jacobs milieuprijs?
2. Gemeenten moeten beter onderzoek doen bij overlast houtstook
3. Leefmilieu: trek nieuwe subsidie biomassacentrale Diemen in
4. Extra maatregelen noodzakelijk voor goede waterkwaliteit
5. Overzicht van bijna 5 jaar stikstofrechtspraak

1. Wie nomineert u voor de Marga Jacobs milieuprijs?

In 2020 overleed Marga Jacobs, voorzitter van de vereniging Leefmilieu (zie foto). Een groot deel van haar leven heeft ze zich belangeloos ingezet voor het ondersteunen van mensen die opkomen voor het lokale leefmilieu. Zij deed dat met veel passie en op een geheel eigen wijze waarbij ze mensen steeds met elkaar wist te verbinden. Het bestuur van Leefmilieu heeft het initiatief genomen om Marga te eren met een tweejaarlijkse milieuprijs. Daarmee willen we tegelijkertijd mensen een pluim geven die zich met vergelijkbare energie als Marga inzetten voor een beter leefmilieu.

28 januari 2024 wordt de Marga Jacobs Milieuprijs voor de eerste keer uitgereikt. De jury bestaat uit emeritus hoogleraar Milieukunde Pieter Leroy, weervrouw Margot Ribberink, journalist Rob Jaspers, voorzitter van vereniging Leefmilieu, Claudia van Steen, en echtgenoot van Marga Jacobs, Wil Janssen.

Weet u iemand die wel een pluim verdient voor zijn/haar inzet voor het milieu, nomineer hem, haar of hen dan uiterlijk 30 oktober 2023. Kijk voor meer informatie op onze website.

Eerste uitreiking 28 januari 2024

Nomineren kan tot 30 oktober

Kijk op de website van Leefmilieu voor meer informatie

2. Gemeenten moeten beter onderzoek doen bij overlast houtstook

Op zaterdag 8 juli 2023 organiseerde Stichting Houtrookvrij samen met Leefmilieu te Apeldoorn een informatieve middag rondom de handhavingsactie overlast houtstook. Deze handhavingsactie heeft tot doel om gemeenten tot meer actie en onderzoek aan te zetten. Op deze (erg warme) zaterdag kwamen mensen bijeen, die vrijwel allen overlast ervaren door houtstook van buurtgenoten. De een al zeer actief om te proberen deze overlast te stoppen, de ander nog zoekende wat de mogelijkheden hiervoor zijn. Elkaar ontmoeten en ervaringen uitwisselen maakte de bijeenkomst al zeer waardevol.

Daarnaast waren er diverse presentaties om informatie te delen:

- Hoe kunt u als burger invloed uitoefenen op schone lucht in uw eigen leefomgeving?
- Toelichting over de handhavingsactie houtrookoverlast; o.a. juridische praktijkvoorbeelden en informatie over het verloop van de handhavingsprocedure.
- Het belang van het indienen van een handhavingsverzoek.
- Ervaringsdeskundigen vertelden over het meten van fijnstof met sensors.
- Burgers deelden hun ervaring na toenadering tot hun gemeente te hebben gezocht.

U kunt nog steeds, zeker nu het stookseizoen weer begint, een handhavingsverzoek indienen bij uw gemeente. Kijk voor meer informatie op onderstaande links.

[Klik hier voor een uitgebreid verslag van de bijeenkomst](#)

[Klik hier voor meer informatie over de handhavingsactie op de website van Houtrookvrij.](#)

3. Leefmilieu: trek nieuwe subsidie biomassacentrale Diemen in

Leefmilieu heeft samen met milieuorganisaties Comité Schone Lucht en MOB bezwaar ingediend tegen de afgifte van nieuwe subsidie voor de biomassacentrale Diemen van Vattenfall. De organisaties hebben gevraagd de subsidie in te trekken. De biomassacentrale Diemen is door Vattenfall gepland om het Amsterdamse warmtenet van extra warmte te voorzien. De biomassacentrale is hét nationale en internationale icoon geworden van de inmiddels jarenlange strijd tegen houtverbranding als zogenaamde hernieuwbare energie.

Klimaatminister Jetten heeft de nieuwe biomassasubsidie op 22 maart 2023 verstrekt. De subsidie-aanvraag (dd 22 september 2023) en het besluit zijn strijdig met de onmiddellijke stop op subsidie voor nieuwe biomassacentrales voor laagtemperatuurwarmte (zoals warmtenetten en kastuinbouw) die de minister zelf op 22 april 2022 (ongeveer een jaar eerder) heeft ingesteld. De aanvraag is 5 maanden na de subsidiestop ingediend. Desondanks is nieuwe subsidie ten onrechte door de minister vergund. Een extra bezwaar is dat de milieuvergunning voor de biomassacentrale op 31 augustus jl door de Raad van State is vernietigd en een milieu-effectrapport door de Raad is verplicht gesteld. Subsidieaanvraag en -besluit zijn nu niet voorzien van rechtsgeldige documenten.

*Kurgja Forest na kap voor biomassa.
Foto: Karl Adam*

Op 18 september jl geeft Vattenfall aan de ontwikkeling van een biowarmtecentrale in Diemen te pauzeren en in gesprek te gaan met de betrokken gemeenten, de provincie Noord-Holland en demissionair minister Jetten van Klimaat en Energie om samen de mogelijkheden van alternatieve duurzame warmtebronnen en de tijdige ontwikkeling daarvan te verkennen. De drie milieuorganisaties houden vast aan hun bezwaar tegen de verstrekte subsidie.

[Link naar bezwaar tegen nieuwe subsidie](#)

[Link naar documenten mbt subsidievraag Vattenfall en besluit daarop](#)

[Link naar de onmiddellijke subsidiestop voor laagwaardige warmte uit biogronstoffen](#)

4. Extra maatregelen noodzakelijk voor goede waterkwaliteit

Sinds 2000 is de Europese de Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht.

In de KRW staat voor alle wateren in Europa aan welke kwaliteit ze in 2027 moeten voldoen.

Maar met het realiseren van deze kwaliteit schiet het in Nederland nog niet op. Zo was bijvoorbeeld in 2020 de kwaliteit van 90% van de Nederlandse oppervlaktewateren niet op orde door een teveel aan meststoffen.

Mocht het Nederland niet lukken om aan de doelen van de KRW te voldoen, dan kan dat ook juridische consequenties hebben. Zo kunnen activiteiten stil komen te liggen door een verbod van een lozing op het riool of het oppervlaktewater, of door het verbieden van de onttrekking van grondwater. Ook kunnen we te maken krijgen met boetes vanuit de Europese Unie.

Wat nu?

In mei dit jaar publiceerde de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) het advies 'Goed water goed geregeld'. Dit advies biedt een lezenswaardige analyse waarom de kwaliteit van het Nederlandse water nog steeds niet aan de Europese normen voldoet en wat er zou moeten gebeuren om wel aan deze eisen te gaan voldoen.

De Rli constateert dat het huidige en voorgenomen beleid om de waterkwaliteit te verbeteren en de uitvoering daarvan tekortschiet. Oorzaken zijn onder meer een gebrek aan urgentiebesef, een te grote vrijblijvendheid bij de keuze voor en het gebruik van beschikbare beleidsinstrumenten, en een gebrekkige invulling en uitvoering van taken en verantwoordelijkheden. Zo zijn bijvoorbeeld de huidige algemene regels voor meststoffen,

gewasbeschermingsmiddelen en het lozen van gevaarlijke stoffen niet voldoende om de KRW-doelen kunnen te halen. Aanvullende maatregelen zijn dus nodig.

De Rli doet onder meer de volgende aanbevelingen:

- Laat de KRW-doelen expliciet en bindend doorwerken in de wetgeving, regelgeving en besluitvorming op alle betrokken beleidsterreinen.
- Scherp de algemene regels voor meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen en het lozen van gevaarlijke stoffen aan, zodat deze aansluiten op de doelen van de KRW.
- Zorg dat er een totaaloverzicht komt van alle vergunningen voor wateronttrekkingen en lozingen van de verschillende stoffen.
- Room het aantal fosfaat- en dierrechten dat wordt verhandeld stapsgewijs af en neem ze uit de handel.
- Reken de effecten van alle huidige en voorgestelde maatregelen door en neem zonnodig aanvullende maatregelen.

[Link naar het advies 'Goed water goed geregeld' van de Rli](#)

[Link naar het persbericht van de Rli](#)

[Link naar de kabinetsreactie op het advies](#)

[Link naar KRW](#)

5. Overzicht van bijna 5 jaar stikstofrechtspraak

Waar staan we met de stikstofrechtspraak, in het 5e jaar na de PAS uitspraak van 29 mei 2019 en met Tweede Kamerverkiezingen in het vooruitzicht? De vele rechtszaken, die onder meer Leefmilieu gevoerd heeft, hebben inmiddels tot behoorlijk wat 'stikstofjurisprudentie' geleid. Er zijn zaken gewonnen en verloren, waarbij winst en verlies zich niet altijd één op één vertaalt naar winst of verlies voor de natuur. De stikstofjurisprudentie gaat altijd enkel over gebiedsbescherming (de N2000-gebieden), niet over bescherming van natuur en soorten buiten deze gebieden.

Valentijn Wösten, jurist, geeft op zijn website (<https://w-ja.nl/>) een uitgebreid overzicht van de gevoerde zaken met uitleg over de betekenis van de uitspraak.

Helaas moet de conclusie getrokken worden dat wetgever en bestuur meer bezig zijn met stikstofemissies aan de vergunningplicht te onttrekken dan met de noodzakelijke

Wösten juridisch advies

emissiereductie-opgave. Voorbeelden hiervan zijn de bouwvrijstelling (stikstof die vrijkomt tijdens bouw, wordt niet meegerekend), emissies beweiden en bemesten (geen aparte natuurvergunning nodig) en de 25 km afkap bij verkeersemissies (stikstof die verderop neerslaat, wordt niet aan de weg toegerekend). Dit is zeer treurig omdat je daarmee enkel een juridische obstakel wegneemt, en het echte (ecologische) probleem in stand laat.

Dan zijn er nog onduidelijkheden over de zogenaamde emissiearme stalsystemen. Vanwege onbewezen effectiviteit, worden nieuwe nauwelijks vergund, maar wat met de systemen die al staan en dus meer uitstoten dan destijds aangevraagd? En de vergunningen waar latente ruimte (meer emissie vergund dan werkelijk plaatsvindt) in zit, wat gaat daarmee gebeuren? Bij uitblijven van beleid en besluiten op dit vlak, blijft alleen de route naar de rechter over om hier duidelijkheid over te krijgen en ongewenste ontwikkelingen tegen te houden. Een zeer grote klus voor de milieujuristen die zich hiermee bezig houden. En de natuur holt ondertussen nog steeds achteruit....

Lees meer op <https://w-ja.nl/overzicht-van-bijna-5-jaar-stikstofrechtspraak/>